

P65

Kanser Hastalarında Kemoterapinin C-Reaktif Protein Düzeyine ve Yaşam Kalitesine Olan Etkileri

Mehmet Yavuz Gürler¹, Gökhan Demir¹, Fergial Moueminoglou², Sûheyla Apaydın¹, Nuray Lüy¹

T.C.İstanbul Bilim Üniversitesi¹

T.C. Sişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi²

Giriş ve Amaç: Bir inflamasyon belirteci olan C-reaktif protein, günümüz pratiğinde pek çok hastalığın tanısını desteklerken bazı hastalıkların ise takibinde güvenilir bir belirteçtir. Son yıllarda yapılan çalışmalar göstermiş ki kanser hastalarında bakılan serum CRP düzeyi hastalığın yaygınlığı, hastanın yaşam kalitesi, prognozu ve kemoterapiye yanıtı değerlendirmede kullanılabilir. Biz çalışmamızda, önceden kemoterapi görmemiş hastalarda CRP düzeyi ile yaşam kalitesi ve metastaz ilişkisini, kemoterapinin CRP ve yaşam kalitesine olan etkilerini araştırdık.

Gereç ve Yöntem: Hastalar T.C. İstanbul Bilim Üniversitesi Avrupa Florance Nightingale Hastanesi tıbbi onkoloji kliniğine 2009 ve 2010 yıllarında başvuran, daha önce kemoterapi görmemiş gönüllülerden seçildi. Hastalara kemoterapi öncesi, dışlanma kriterleri göz önünde bulundurularak, bazal serum CRP düzeyi bakıldı ve EORTC hayat kalitesi formu QLQ-C30 (versiyon 3.0) dolduruldu. Aynı işlem hastalar üçüncü doz kemoterapi için başvurduklarında tekrarlandı.

Bulgular: 55 hasta çalışmayı tamamlayabildi. Hastaların 6 tanesi akciğer, 9 tanesi kolon, 15 tanesi meme, 12 tanesi mide, 1 tanesi karaciğer, 3 tanesi safra yolları, 4 tanesi pankreas, 1 tanesi kemik, 3 tanesi testis kanseri hastası ve 1 tanesi nöro-endokrin tümürlü hastaydı. İleri evre gurubun yaş ortalaması 55,7±11,7 iken, erken evre gurubun yaş ortalaması 52,6±13 olarak bulundu(p=0,370). Kemoterapi gören

hastalarda CRP düzeyi yüksekliği olan hastalarda yorgunluk, ağrı, ishal, uykusuzluk, bulantı ve kusma da artma olurken genel iyilik hali, emosyonel durum, rol performansında ve iştahında azalma olmuştur. Kemoterapi gören hastalarda yaşam kalitesi kriterlerinden genel iyilik halinde(p=0,017), rol performansında(p=0,010), emosyonel durumunda(p=0,00) ve sosyal durumunda (p=0,043) anlamlı bir iyileşme söz konusu iken ağrı skorunda(p=0,005) ise anlamlı bir düşüş söz konusu olmuştur.

Sonuç: Çalışmamızda kemoterapi gören hastalarda CRP düzeyinde anlamlı bir düşüş olmamasına karşın, çalışmadan elde ettiğimiz veriler sonucunda, yüksek CRP düzeyi ile düşük hayat kalitesi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu veriler sonucunda, kanser hastalarında CRP düzeyi bir yaşam kalitesi işaretçisi olarak değerlendirilebilir. Ancak, daha fazla sayıda hasta ve CRP' nin bağımsız bir değişken olarak yaşam kalitesi belirteci olduğunu gösteren istatistiksel çalışma ve örneklemin büyüklüne gereksinim vardır.

Çalışmayı gerçekleştirdiğimiz kemoterapi gören kanser hastalarında CRP düzeyi ile yaşam kalitesi arasında anlamlı bir ilişki tesbit edilirken, kemoterapi gören hastaların ortalama yaşam kalitesinde anlamlı bir artış olduğu tesbit edilmiştir. Kemoterapinin sanıldığı gibi yaşam kalitesini düşüren bir tedavi yöntemi olmadığı, özellikle ilk üç kürde yaşam kalitesini arttırdığı düşünülebilir.